

[Handelsministeren.]

nævnte, at der, førend man frigør, bør finde en rationalisering sted, og det er jeg for så vidt ikke uenig i, men det vanskelige er jo, at tingene ofte hænger sammen på den måde, at rationaliseringerne først rigtig finder sted, når man er ved at frigøre; de to ting hænger jo sammen. Jeg skal ikke nævne brancher, men der er en branche, hvor vi har drøftet liberalisering i den tid, jeg har været minister. Vi har ikke liberaliseret. Men hver gang vi har drøftet det, har det lydt: giv os et år endnu, så vi kan rationalisere. Vi har givet et år endnu, og når det er gået, lyder det: giv os et år endnu, så vi kan rationalisere. Jeg talte med en fremtrædende mand inden for den branche for nylig; da lød det på ny: giv os et år! Det er det fortvivlende ved det, at den slags kommer først rigtig i gang, når planerne virkelig foreligger.

Til sidst vil jeg blot bemærke, at også for mig står beskæftigelsesproblemet som noget meget centralt i hele denne historie. Jeg tror at kunne sige, at lige så vel som det for det ærede medlem hr. Hans Rasmussen har været noget afgørende, er det det også for mit vedkommende. Beskæftigelsesproblemerne har altid været noget af det, der interesserer mig allermost — jeg tror, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, med hvem jeg allerede drøftede disse ting for 20 år siden, vil indrømme mig, at det er rigtigt — og efter min allerbedste overbevisning er det forslag, der her foreligger, et forslag, der må trække i retning af en større beskæftigelse. Dermed være ikke sagt, at der ikke er områder, hvor der kommer vanskeligheder; men når vi tager summen af det hele, er det noget, der trækker imod en større beskæftigelse her i landet, det er noget, der trækker i retning af en udbygning af vor eksportindustri, og det er noget, der trækker i retning af at udbygge det, som skal være fremtidens, nemlig en større eksportindustri og samtidig en mindre hjemmemarkedsindustri, for det er jo den nødvendige følge af, at vi går ind i et større samarbejde med de andre lande. Men det er klart, at intet er fuldkomment, og der kan jo være et og andet at rette i dette forslag; der er måske meget at rette. Dersom der under udvalgsarbejdet kommer tanker eller planer frem om at ændre noget det ene og andet sted, er det

klart, at hvis det kan ske, uden at hovedlinjen i det hele ændres, ja, så skal det ske.

(Kort bemærkning).

Poul Møller: Jeg vil gerne udtrykke håbet om, at den højtærede udenrigsminister har endeligt afsluttet forhandlingerne med andre lande om Danmarks stilling inden for de syv landes frihandelsområde, for efter den anbefaling, han her fra det høje tings talerstol gav af vor stilling inden for de syv landes frihandelsområde, tror jeg, det vil blive vanskeligt at opnå yderligere indrømmelser hos andre lande.

Jeg har hidtil haft den opfattelse, som jeg også har givet udtryk for, at Danmark virkelig var særlig vanskeligt og farligt stillet, og jeg var ikke klogere, end at de ord, der lød til os fra den højtærede udenrigsminister om Danmarks vanskeligheder på dette område, stadig gjaldt, først og fremmest den afgørende vanskelighed, som jeg har forudsat bekendt for hele tinget, at en del af vor landbrugseksport og vor øvrige eksport jo bringes i fare ved, at vore to hovedmarkeder bliver delt. Nu vil man sige, at vi kan ekspandere, vi kan få højere beskæftigelse, vi kan liberalisere, og vi kan gøre det hele samtidig, fordi vi går ind i et større marked. Men vi løber da i første omgang en risiko for at miste noget af det, vi har.

Vi har dernæst den svaghed, at inden for det større marked, vi kommer ind i — vi kan vurdere det forskelligt, udenrigsministeren og jeg — har vi ikke ligestilling mellem vore vigtigste eksportvarer og de andres vigtigste eksportvarer. Vi kan håbe, at den aftale, som udenrigsministeren har afsluttet med Storbritannien, vil give os en større afsætning hos Storbritannien, men vi har ikke, som vi har for industrivarerne, en aftale om, at der skal være fuldstændig liberalisering, fuldstændig nedbrydning af toldsatser og handelsindskrænkninger. Subsidierna beholdes på det britiske marked på landbrugsvarernes område. Vi ved dog, at den afgørende hindring for den danske erobring af det britiske marked er subsidiepolitikken; så længe den fastholdes i Storbritannien, kan man ikke — og det ønsker man heller ikke